

Delrapport 1 - Forbedret politisk betjening

- del af endelig rapport til Strukturudvalget den 23. november 2012

Indholdsfortegnelse

Indledning	1
1. Forbedret politisk betjening	1
2. Afholdelse af BR seminarer.....	3
3. Styrkelse af udvalgsarbejdet	5

Indledning

Thorkil Juul udvalget¹, AKF² og kommunens egen undersøgelse af kommunalpolitikernes arbejdsvilkår har vist, at arbejdspresset for kommunalpolitikere er stigende og særlig stort i de større kommuner. Særligt i København med de store sagsmængder, mange borgere pr. politiker og den store medieinteresse for hovedstadskommunen bliver politikerne tidsmæssigt udfordret.

Sammenlægningen af forvaltnings- og udvalgsområderne i model 1 og 2 samt styreformsændringerne i model 3A og 3B kan forstærke denne tendens og resultere i, at de kommende udvalg kommer til at skulle håndtere en stor mængde af opgaver både kvalitativt og kvantitativt.

Udvalgene skal således forholde sig til sager, der strækker sig over et meget stort fagligt spektrum og sagsmængden i udvalget vil være betydeligt. Det kan vanskeliggøre en strategisk og sammenhængende styring af de enkelte fagområder, som udvalget er ansvarlig for.

Strukturudvalget har derfor tilkendegivet at der er behov for en forbedret betjening samt forbedrede faciliteter for partierne/medlemmerne af Borgerrepræsentationen, hvis der sker ændringer i udvalgs- og forvaltningsstrukturen ved sammenlægning af ressortområder eller ved styreformsændringer.

Der skal derfor i forbindelse med en beslutning om strukturændringer udarbejdes forslag til forbedret politisk betjening.

1. Forbedret politisk betjening

En udvidelse af den politiske betjening kan blandt andet ske ved en styrkelse af

- Den brede/generelle politiske betjening af Borgerrepræsentationens medlemmer
- Forvaltningernes/sekretariaternes betjening af udvalget og udvalgsmedlemmerne.

1.1 Generel politisk betjening/servicering

Den brede politiske betjening er primært centreret i BR-sekretariatet ved medlemssekretærordningen og sekretariatets generelle understøttelse af medlemmerne. Opgaveansvaret er placeret i gruppeformandskredsen.

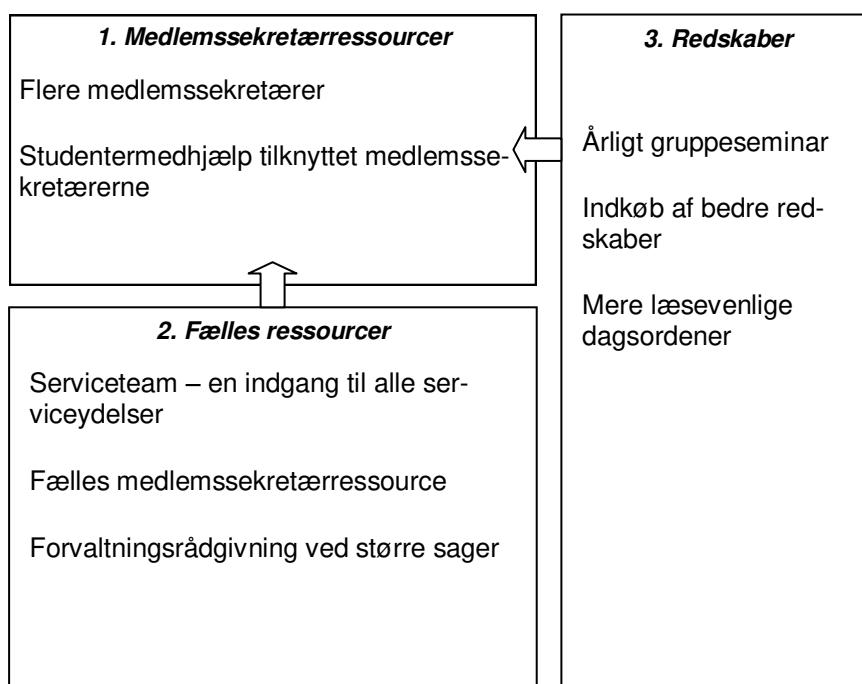
¹ <http://www.sum.dk/Indenrigs/Kommuner-og-regioners-styrelse.aspx>

² http://www.akf.dk/udgivelser/2009/kommunalpolitikeres_rolle_og_raaderum/#

Gruppeformandskredsen drøftede efter ønske fra SF på et møde i 2011 mulighederne for at styrke den brede/generelle betjening af Borgerrepræsentationens medlemmer.

Drøftelserne i 2011 tog udgangspunkt i, at en udvidelse af den politiske betjening blandt andet kan ske ved:

- 1) udvidelse af medlemssekretærressourcerne.
- 2) styrke de fælles ressourcer som medlemssekretærer og alle BR-medlemmer kan benytte.
- 3) forbedre og styrke redskaber anvendt af BR-medlemmer og medlemssekretærer.

1.2 Forvaltningernes/sekretariaternes betjening af udvalget og udvalgsmedlemmerne.

Denne del vedrører det arbejde, der primært pågår i udvalgssekretariatene i forhold til politisk servicering og rådgivning i forhold til det pågældende ressortområde. Et arbejde, som er præget af høj faglighed i opgaveløsningen.

Opgaveansvaret er placeret hos borgmesteren, i de enkelte udvalg og gruppeformandskredsen. Den tværgående koordinering og udviklingen af opgaveløsningen er placeret i sekretariatschefkredsen.

Der skal i forbindelse med udarbejdelsen af forslag til forbedret politisk betjening undersøges mulige sekretariatsmodeller til understøttelse af det politiske niveau med særlig fokus på udvalgsbetjeningen.

1.3 Vederlag

Spørgsmålet om vederlag af Borgerrepræsentationen skal endvidere undersøges ved en ændring af udvalgs- og forvaltningsstrukturen således at vederlæggelsen tilpasses den ny struktur, organisationsform og opgavefordeling.

Behovet for ændret udvalgsvederlag, vederlæggelse af formænd og næstformænd³ for udvalgene samt vederlæggelse for § 17, stk. 4 udvalg skal således undersøges ved en ændring af udvalgs- og forvaltningsstrukturen.

Der fastsættes i vederlagsbekendtgørelsen en samlet pulje for den enkelte kommune til udvalgsvederlag. Københavns Kommune udnytter i dag denne pulje fuldt ud.

En ændret vederlæggelse kræver derfor en omlægning indenfor den eksisterende ramme alternativt, at der tilføres midler.

Fuldtidsvederlag til udvalgsformænd

Som beskrevet i rapportudkastets afsnit 4.1.5 vil fuldtidsvederlag til udvalgsformændene i en styreform med enhedsforvaltning ligeledes forudsætte en ændring af Kommunestyrelsesloven samt Vederlagsbekendtgørelsen

Næstformænd for udvalg samt § 17, stk. 4 udvalg

Vederlæggelse af næstformænd samt § 17, stk. 4 udvalg vil således også kræve en omlægning i form af en reduktion af det udvalgsvederlag medlemmerne modtager i dag - alternativt at der tilføres midler. Sidstnævnte kræver en ændring af den af Indenrigsministeriet udstedte vederlagsbekendtgørelse således at rammen forhøjes.

Udvalg

Der kan være behov for en differentiering af vederlaget efter udvalgsområderne således, at der tages højde for udvalgenes ansvarsområder og arbejdsopgaver.

2. Afholdelse af BR seminarer

Som beskrevet i rapportens afsnit 2.2 vil en tidlig inddragelse af Borgerrepræsentationen bidrage til et politisk ejerskab til de tværgående planer og strategier. Som led heri vil afholdelsen af BR seminarer bidrage til en bredere involvering af Borgerrepræsentationen end det sker i dag. Relevante emner for BR seminarer kunne være kommuneplan, budget og andre større tværgående planer og strategier.

2.1 Styrelseslovens muligheder for afholdelse af BR seminarer

Det følger af styrelseslovens § 9a, at Borgerrepræsentationen kan træffe beslutning om afholdelse af seminarer for Borgerrepræsentationens medlemmer vedrørende kommunens årsbudget eller andre kommunale anliggender af overordnet betydning.

Beslutning om afholdelse af seminaret skal så vidt muligt træffes i forbindelse med fastlæggelsen af mødeplanen.

Beslutning om afholdelse af seminar efter § 9a indebærer, at der er mødepligt, og at deltagelse giver ret til erstatning for dokumenteret tabt arbejdsfortjeneste. Seminarerne er ikke offentlige.

På seminarerne kan der ikke træffes beslutninger.

2.2 Visionsseminar – seminar om planstrategi

Ved begyndelsen af hver ny samling påbegyndes arbejdet med udarbejdelsen af Kommuneplanstrategi.

³ Der er den 10. oktober 2012 fremsat lovforslag om vederlag til næstformænd i udvalg (L25 2012/13).

Det foreslås, at der forud for iværksættelsen af arbejdet med Kommuneplanstrategien i 2014 afholdes et visionsseminar med overskriften København 2025 – udfordringer og visioner.

Det foreslås, at programmet består af en blanding af plenumoplæg samt arbejde i en række tematiske workshops.

Seminaret kan eksempelvis tage udgangspunkt i rammesætningen omkring en overordnet strategi med afsæt i Københavner-fortællingen med det strategiske fokus på livskvalitet og vækst, og 2025-planen med de langsigtede økonomiske og demografiske sigtelinjer.

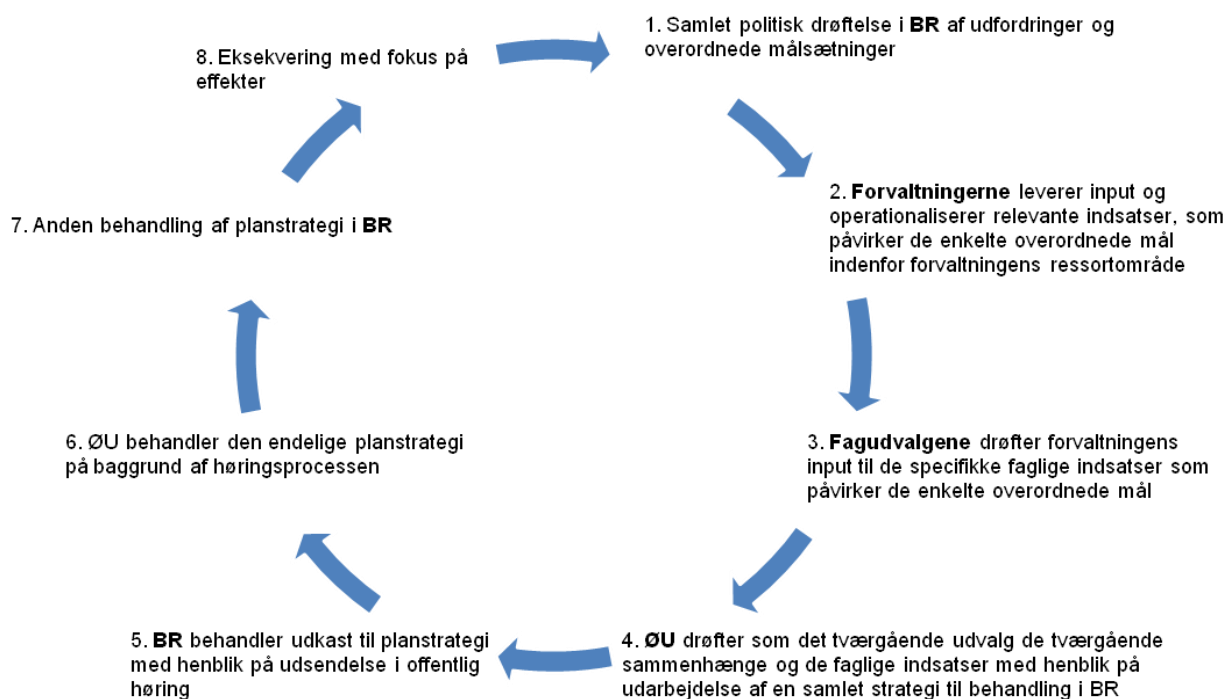
Herved vil der også være en tæt sammenhæng til budget og kommuneplanen.

Seminaret skal give 'nye' såvel som 'gamle' medlemmer af Borgerrepræsentationen et overblik over større emner, der har været til behandling i den nuværende samling og som den nye samling skal arbejde videre med. Formålet med seminaret er således at skabe en fælles platform at arbejde ud fra i udvalgene.

Planstrategien vil være en politisk ramme, som danner grundlag for det daglige arbejde i dels udvalg og dels forvaltningerne, hvor den viser ledere og medarbejdere, hvad de skal prioritere.

Visionsseminaret vil samtidig være startskuddet for arbejdet med udarbejdelsen af Kommuneplanstrategien.

Figur. Proces styrket politisk styring ifm. kommuneplanstrategi

2.3 Seminar om budget

Det foreslås, at der afholdes et budgetseminar for Borgerrepræsentationen medio august inden Borgerrepræsentationens 1. behandling af budgettet.

Formålet med budgetseminaret er at gennemgå rammerne og forudsætningerne for budgettet.

Emnerne for budgetseminaret kunne således være de overordnede økonomiske rammer for budgetlægningen, økonomisk status, anlægsrammer og råderumsmuligheder.

Seminaret skal tjene som optakt til Borgerrepræsentationens 1. behandling af budgettet for det pågældende år.

3. Styrkelse af udvalgsarbejdet

Som led i styrkelsen af den politiske ledelse og tilhørende politikerrolle som beskrevet i rapportens afsnit 2, skal der ske en styrkelse af udvalgsarbejdet.

Formålet er at skabe mere tid til politik, således at man fra politisk side udstikker mål – og rammer for opgavers varetagelse, inden for hvilke administrationen herefter kan løse en større del af kommunens opgaver uden, at der skal ske en politisk behandling heraf.

Styrkelse af udvalgsarbejdet kan blandt andet ske ved iværksættelsen af følgende initiativer:

- Nedbringelse af antallet af sager, der forelægges til politisk behandling,
- Arbejdsprogram for udvalgene,
- Opdelte dagsordener, i politisk komplicerede "A-punkter" og politisk ukomplicerede "B-punkter" i nævnte rækkefølge,
- Anvendelsen af orienteringspunkter/drøftelsespunkter, hvor udvalget kan drøfte kommende sager på udvalgets dagsorden samt enkeltstående sager, der har politisk bevågenhed.

3.1 Nedbringelse af antallet af sager

Sager til politisk forelæggelse kan kategoriseres ud fra om en sag

1. skal og er blevet politisk behandlet på baggrund af enten lovgivning (delegationsforbud), regler og tidligere beslutninger vedtaget af BR, herunder bevillingsregler, eller fordi de har en overordnet/principiel betydning for kommunen, bl.a. politikker og strategier.
2. kan behandles politisk, men også overlades til administrativ behandling.

Kategori 1 kan yderligere opdeles i 5 underkategorier

- Lovgivning
- Overordnede strategier/politikker
- Bevillingsregler
- Delegation
- Medlemsforslag/forespørgsler

Der igangsættes et arbejde, der har til formål at identificere de sagsområder inden for hver af kategorierne, hvor det ud fra den overordnede målsætning er relevant at ændre kravet om politisk behandling til en mulighed.

Det er i dag endvidere vanskeligt at vurdere om en sag skal forelægges til politisk behandling eller ej, da det i udvalgsindstillingen ikke er beskrevet, hvorfor sagen forelægges til politisk behandling. Der skal derfor i arbejdet udarbejdes forslag til, hvordan der i skabelonen for udvalgsindstillinger kan indarbejdes et afsnit om hvorfor sagen forelægges til politisk behandling.

Herved vil det klart fremgå overfor det administrative og politiske niveau, hvorfor sagen forelægges til politisk behandling.

3.2 Arbejdsprogram for udvalgene

Et arbejdsprogram for udvalget kan give udvalgets medlemmer og forvaltningen et overblik over, hvilke sager der forventes behandlet indenfor det pågældende budgetår/valgperiode. Med et arbejdsprogram kan det tilstræbes ved fremlæggelsen af sager, at der sker en rammesætning af sager, så problemkomplekser behandles på samme udvalgs møder.

Et arbejdsprogram for udvalget kan desuden bidrage til en hensigtsmæssig tilrettelæggelse af fælles udvalgs møder, hvor fællesindstillinger kan behandles, og emner af fælles interesse kan drøftes.

3.3 Opdelte dagsordener, i "A-punkter" og "B-punkter"

Flere udvalg anvender i dag med succes en model med opdelte dagsordener, i "A-punkter" og "B-punkter". Dagsordenerne kan således opdeles i politisk komplicerede "A-punkter" og politisk ukomplicerede "B-punkter" i nævnte rækkefølge. Det vil naturligvis være et skøn, hvilke sager der er komplicerede – og hvilke sager der er ukomplicerede. I princippet vil sager, der er anbefalet af et enigt stående udvalg, blive indplaceret som B-punkter på dagsordenen.

Formålet er at gøre det lettere for udvalget at prioritere tiden til behandlingen af de mest komplicerede sager og sikre en mere smidig afvikling af møderne.

3.4 Orienteringspunkter/drøftelsespunkter

Der udarbejdes forslag til mulige samarbejdsformer i udvalgene, der har til formål at skabe et rum, hvor udvalget med forvaltningen kan drøfte sager under uformelle rammer for herigennem at styrke og koordinere samarbejdet mellem udvalgets medlemmer og forvaltningen.

Det kan eksempelvis ske ved anvendelsen orienteringspunkter/drøftelsespunkter.